

Josep Solervicens

Aquell a qui plau de tenir lliurement les seves opinions i no admet el control dels altres és, segons mestre Fabra, independent. Qui s'independitza és, doncs, aquell que se sap prou astut, enginyós, fort o savi per campar-se-les pel seu compte i dir lliurement el que pensa, talment com si el dependent de la botiga decidís plantar-se pel seu compte, dir adéu a l'amo i crear botigueta pròpia.

Una cosa semblant va decidir, ara fa mil anys, el comte Borrell II quan, veient que els senyors francs demanaven molt però no donaven res, va desobeir l'autoritat reial per convertir-se en *el primer entre els seus*, els protocatalans perquè aleshores encara no s'anomenaven catalans ni la, diguem-ne Catalunya, de fa mil anys s'assemblava en res, ni tan sols territorialment, a la Catalunya actual.

En tot això pensava el matí del vint-i-tres d'abril quan, accelerant, em dirigia a les Rambles, no recordava si l'Anna m'esperava a les onze o a les dotze, no m'havia quedat clar, ni em quedava clar si les roses que portava al seient del costat ja funcionaven fa mil anys ni si feia mil anys ja es regalaven llibres per Sant Jordi, perquè ¿existia Sant Jordi fa mil anys?

¡Quin embolic això dels mil·lenaris! Però pel que sembla, l'única cosa clara de fa mil anys és que el delegat dels francs als comtats de Barcelona va decidir *ser el primer entre nosaltres*, un acte de rebel·lia amb l'agravament d'independència —sí, certament no s'assemblava gens la Catalunya de fa mil anys a la d'ara— que, ben mirat, podia arraconar la llosa del seny català i donar-nos a tots plegats una bella vella imatge de disbauxa col·lectiva.

Potser sí; potser sí que vam quedar a les dotze perquè l'Anna no es veia per enlloc, no hi fa res, vaig aparcar el cotxe i mentre em dirigia a les parades de llibres, entre la multitud va aparèixer un company de ràdio, becari de la Facultat de Periodisme, que dijous estava engrescadíssim perquè l'endemà havia d'assistir a la transmissió des del Palau de la Generalitat de l'acte del mil·lenari.

«No hi ha qui ho entengui» —em deia—, «veig paradoxes per tots costats: commemorem per iniciativa d'Espanya Republicana i com a contrapunt a actes com els del Quinto Centenario, que fa mil anys Catalunya era independent, però qui presideix la commemoració són Ses Majestats els Reis, l'entrada dels quals va ser anunciada

per l'uixer del Palau al crit de «Sus majestades los Reyes de Espana», darrere d'ells entrava Jordi Pujol i senyora i, poc després, aquest s'encarregava de recordar a ses majestats —com si calgués— la «vocació hispànica de Catalunya» i nomenava el rei Joan Carles *el primer entre nosaltres*, ¡sort que es tractava de commemorar l'independent acte de Borrell II!».

«Sí —vaig insinuar—, però ¿oi que també va explicar —i en català— que Catalunya era una nació amb llengua pròpia que...?»

«No, això ho va dir el rei i no sé si en català o en valencià» —replicava el meu company i ara sí que em deixava

estupefacte— «que sí, que nosaltres teníem una llengua «noble i prestigiosa» que ell admirava tant com Menéndez Pelayo, aquell que parlava de la unitat de destí, l'herència goda de Castilla i coses per l'estil. No, si en el fons tot és més clar del que sembla perquè, com si del Quinto Centenario es tractés, més endavant se subratllava la importància que Catalunya ha de tenir «en la unitat dels pobles d'Amèrica». Les dependències arriben més lluny del que sembla i, si no, que ho demanin a aquells que, creient-se que la independència —si més no la personal— anava de veres, van instaurar una improvisada revetlla de Sant Jordi i, minuts després, tenien el terrat de casa —ells que saltaven impunement els oficials— ple de policia i tots plegats acabaren a comissaria. I és que independència i monarquia fan un matrimoni ben paradoxal i difícil.

«¿Tots els periodistes ho

veien tan enrevessat com tu?».

«No ho sé pas, perquè n'hi havia de la RAI, de la ZDF alemanya, de l'RTBF belga, de l'RTP..., però un dels meus companys comentava que tot plegat anava dirigit a relançar-nos dins d'Espanya, que Catalunya només podia tenir pes a Europa via Espanya, que no sé què d'una presidència europea vacant i de no sé qui que de fa temps somniava de fer-se-la seva. Però no ho vaig acabar d'entendre, va concloure, jo només anava de dependent». «Idò de dependències es tracta» —vaig fer jo—, i tot imaginant la reacció de Borrell II després del mil·lenari, suggeria que convertís aquestes reflexions en un article, però com que m'assegurà que no ho pensava fer i l'Anna a tardar encara vint minuts a arribar... □

¿Independència?!